

תקנון האקדמיה הלאומית הישראלית ללאדינו (ספרדית-היהודית)

בתוקף ההסכמה שהושגה ונחתמה פה אחד במדריד בה' באדר תשע"ח, 20 בפברואר 2018, על ידי שמונה מהקורספונדינטים הישראלים המשמשים כחברים מכותבים באקדמיה המלכותית הספרדית (RAE) שבספרד,¹ ובהתאם לאישור בחתימת שרת התרבות והספורט של ישראל מיום כ"ד בכסליו תשע"ט, 2 בדצמבר 2018, הוחלט על הקמת "האקדמיה הישראלית הלאומית ללאדינו (ספרדית-היהודית) (מכאן ואילך, 'האקדמיה ללאדינו', ובהתאם לכך נקבע התקנון הזה).

א. האקדמיה ללאדינו: מטרותיה ומוסדותיה

1. המוסד העליון לחקר הספרדית-היהודית (לאדינו) בישראל ולקביעת הנורמות בה לאור חקר הלשון לתקופותיה ולענפיה יהיה האקדמיה ללאדינו, ובהתאם להנחיית משרד התרבות הוא יפעל כגוף תוכן עצמאי במסגרת "הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו". האקדמיה היא מוסד לאומי ואינה כפופה לשום אוניברסיטה בישראל ולא תפעל מתוך שום אוניברסיטה.
2. מטרות האקדמיה הן:

- א) לפעול בערוצים מחקרניים מגוונים, כדי לבסס את חקר הלאדינו בישראל. תפקידה של האקדמיה הוא לעסוק בכל התחומים הקשורים במחקר אקדמי של הלאדינו, להיות בקשר עם מוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל, ליזום צירוף מוסדות מחקר והוראה חדשים למעגל של אלה שמבקשים לעסוק בחקר הלאדינו ובהוראתה, ליזום פרסום ספרים בעלי אופי מחקרי בהוצאה לאור שתהיה באחריות האקדמיה ללאדינו, ליזום ימי עיון וכינוסים בעלי אופי מחקרי-אקדמי, לטפח את הקשר עם מוסדות מחקר מחוץ לישראל, לבסס קהיליית חוקרים בינלאומית גדלה והולכת, לטפח דור חדש של חוקרים, ולעורר את המודעות המחקרית אל הלאדינו, הן בקרב דובריה והן בקרב אלה המתעניינים בה מחקרית;
 - ב) לקבוע שיטת כתיב אחידה באותיות עבריות (שיטת "אקי ירושלים" לכתוב באותיות לטיניות כבר נקבעה בהתאם להחלטת הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו);
 - ג) לכנס את הספרות הכתובה לאדינו לתקופותיה ולסוגותיה ולקדם מחקר על אודותיה;
 - ד) לכנס את אוצר המילים של הלאדינו לתקופותיה ולסוגותיה, לקדם מחקר וליצור מילון מקיף;
 - ה) לחקור את מבנה השפה בהיבטים מדעיים פילולוגיים ובלשניים;
 - ו) לקבוע נורמות דקדוקיות ללאדינו;
 - ז) לכוון את דרכי שימושה לאור ממצאי המחקר;
 - ח) לפרסם את פעולותיה בתחומים הנ"ל.
3. א) מוסדות האקדמיה הם: המנהל, המליאה, הנשיאות והוועדות.
ב) המנהל כולל את נשיא האקדמיה והמזכיר המדעי.
 4. פעולות בעלי התפקידים באקדמיה נעשות בהתנדבות. מספר קטן של עובדים, בהתאם למסגרת התקציב, יועסקו במשך הזמן בשכר ותפקידם יהיה מזכירותי.

¹ שמות החברים הישראלים הם: יעקב בן-טולילה, משה אורפלי, אלידינה קינטנה, שמואל רפאל, משה שאול, רות פיין, אליעזר גוטוירט ואורה שורצולד. דוד בוניס נעדר שם.

ב. המליאה

5. מליאת האקדמיה

- (א) בוחרת חברים² לאקדמיה. חבר האקדמיה בתקנון זה הוא חבר-מלא, חבר-מכותב וחבר כבוד.
- (ב) בוחרת את הנשיא, את המזכיר המדעי ואת חברי המנהל.
- (ג) דנה בהצעות התקציב ובדוחות הכספיים של האקדמיה ומאשרת אותם.
- (ד) דנה בתוכניות הפעולה של האקדמיה ומאשרת אותן.
- (ה) דנה בתקנון האקדמיה ובשינויים המוצעים בו מדי פעם ומאשרת אותם.
- (ו) דנה בהצעות של ועדות האקדמיה ומאשרת אותן.
- (ז) דנה בהודעות של המנהלה ושל ועדות האקדמיה.
- (ח) מקבלת דינים וחשבונות על פעולת המזכירות המדעית לפחות אחת לשנתיים ודנה בהם.
- (ט) מכריעה בכל שאלה – בין בתחום הלשון ובין בתחום הארגון שהמנהלה או שבעה מחברי האקדמיה רואים אותה כיסודית.
- (י) מתכנסת מדי פעם בפעם לישיבות מדעיות מיוחדות או לישיבות חגיגות לציון מאורע חשוב או לאירוח אישים וכיוצא באלה.
6. (א) בכל שנה יתקיימו לפחות שתי ישיבות של המליאה, בין החודשים אוקטובר ליוני. הנשיא יקבע את מועדי הישיבות ואת סדר יומן.
- (ב) נושא שחמישה מחברי האקדמיה ביקשו להעלות, יוגש לנשיא האקדמיה בכתב וידון במליאת האקדמיה באחת משתי הישיבות הסמוכות להגשת הבקשה.
7. ישיבות המליאה הרגילות יהיו פתוחות לקהל רק על פי החלטת הנשיא.
8. עשרה ימים לפני ישיבת המליאה יישלחו הזמנות לחברים בדואר אלקטרוני בפירוט סדר היום שלהן והחומר העומד לדיון. לחברים שאין דואר אלקטרוני יישלחו ההזמנות שלושה שבועות לפני מועד הישיבה.
9. המספר המרבי של חברי האקדמיה יהיה 22 – כמניין אותיות האלף בית העברי, אשר שימשו את הכתיב ההיסטורי של הלאדינו, ורק במידת הצורך ניתן יהיה להרחיב את מספר החברים בחמישה עד ל-27, תוך שימוש באותיות האלה: או האותיות הרפות של הלאדינו (ב', ג', ז', פ', ש'), או האותיות הסופיות (ד', ה', ו', ז').

10. ישיבות רגילות

- (א) בישיבות המליאה משתתפים חברים-מלאים וחברים-מכותבים.
- (ב) המניין הדרוש לקיום ישיבה של המליאה לשם דיון בכל עניין שהוא (להוציא את העניינים שבסעיף 11), הוא 14 החברים-המלאים המשתתפים, שלא יפחת משני שלישים.
- (ג) כל החלטות המליאה, להוציא את החלטות בעניינים שבתקנה 11, מתקבלות ברוב דעות של החברים המשתתפים בהצבעה. אם הדעות שקולות, זכות ההכרעה מסורה ליושב ראש הישיבה.

11. ישיבות לחברים-מלאים בלבד

- (א) בישיבות שעניינן בחירות, ביטול חברותו של חבר ושינויים בתקנון החברים-המכותבים וחברי הכבוד אינם משתתפים (ר' סעיף 34).
- (ב) המניין הדרוש לקיים ישיבה של המליאה לשם דיון בשינויים בתקנון, לשם בחירות או לשם ביטול חברותו של חבר אקדמיה הוא לפחות 14 חברים-מלאים.
- (ג) החלטות הנוגעות בשינויים בתקנון, בבחירת חברים חדשים או בביטול חברותו של חבר באקדמיה מתקבלות בדעותיהם של 14 חברים-מלאים המשתתפים.

² כל מקום שננקטה לשון זכר, הכוונה גם לנקבה.

12. אין המליאה מחליטה על הצעה אלא אם כן נדונה תחילה במנהלה או בוועדה המופקדת על הכנת ההצעה או שהוטל עליה לברר את ההצעה ולהביאה לפני המליאה לשם החלטה.

ג. הנשיאות והמנהלה

13. הנשיאות כוללת את הנשיא ואת המזכיר המדעי, הנבחרים במליאה מקרב חברי האקדמיה המלאים.
14. (א) במנהלת האקדמיה מכהנים הנשיא, המזכיר המדעי וחמישה חברים מקרב חברי האקדמיה המלאים. חברי המנהלה נבחרים במליאה לתקופה של ארבע שנים.
(ב) חבר מנהלה שחדל להיות פעיל, תמנה המנהלה לפי הצעת הנשיא ממלא מקום לו והוא יאשר במליאה.

15. **הנשיא** הנבחר על ידי המליאה לכהונה של ארבע שנים, הוא רשאי לשמש כנשיא שתי כהונות בלבד, בין ברצף ובין לסירוגין. הוא עומד בראש האקדמיה, ואלה תפקידיו:

- (א) אחראי לפני המליאה לכל פעולות האקדמיה ולדרכי עבודתה, ומייצג את האקדמיה כלפי חוץ;
 - (ב) קורא לישיבות המליאה ויושב בראשן;
 - (ג) מחליט בדבר פתיחת ישיבות המליאה לקהל (ר' סעיף 7);
 - (ד) מציע למנהלה את הרכב הוועדות, יושבי הראש והחברים, ומודיע למליאה על ההרכבים שאושרו במנהלה;
 - (ה) מעמיד ועדות וחותרים על כתבי המינוי של חבריהן;
 - (ו) ממנה ממלאי מקום למי שנבחר למוסד ממוסדות האקדמיה ואין בידו לשמש בתפקידו;
 - (ז) רשאי להשתתף בישיבות כל הוועדות ולהצביע בהן;
 - (ח) חותם על הודעות לפרסום ברשומות המדינה על חברים חדשים שנבחרו לאקדמיה (או על רשימה מעודכנת של חברי האקדמיה) ועל שינויים בתקנון.
16. נעדר הנשיא או נבצר ממנו למלא את תפקידו, ממלא המזכיר המדעי את מקומו; נעדרו הנשיא והמזכיר המדעי, המנהלה מטילה על אחד מחבריה את תפקידי הנשיא לשעת היעדרם.
17. **תפקידיה של המנהלה הם:**
- (א) דנה בהצעת התקציב ומגישה אותה למליאה;
 - (ב) מביאה לפני המליאה אחת לארבע שנים הצעה לבחירת נשיא;
 - (ג) אחראית לביצוע הפעולות המשקיות של האקדמיה;
 - (ד) דנה בדוחות הכספיים המבוקרים של האקדמיה ומגישה אותם למליאה.
18. החלטות המנהלה בשאלות עקרוניות (כגון שאלות שיש בהן כדי להשפיע על התנהלות האקדמיה) או בשאלות הכרוכות בהוצאה כספית גבוהה מובאות לאישור המליאה; החלטות אחרות של המנהלה מובאות לידיעת המליאה.
19. שניים מחברי המנהלה מופקדים על העניינים המנהליים השוטפים בתיאום עם הנשיא והם מורשי חתימה.

ד. החברות באקדמיה

20. (א) לחברות באקדמיה — חברים-מלאים; חברים מכותבים וחברי כבוד — נבחרים חוקרים, סופרים, מתרגמים ואנשי מדע ומלומדים שלעבודותיהם נגיעה מוכחת לספרדית היהודית.
(ב) מספר החברים-המלאים הוא 22 (כמניין אותיות הא"ב, ועד 27 לכל היותר; וראה סעיף 9 לעיל), והם ייבחרו בחלוקה זו: 14-16 חוקרי לאדינו; 2-4 סופרים כותבי לאדינו; 2 מתרגמים משפות שונות אל הלאדינו וממנה לשפות שונות; 2-4 אנשי מדע ומלומדים שלעבודותיהם נגיעה מוכחת לספרדית היהודית ונגזרותיה. מספר החברים-המכותבים הוא עד 12, ומספר חברי הכבוד לא יעלה על 6.

(ג) החברים-המלאים הם אזרחי ישראל שהם חברים מכותבים של האקדמיה המלכותית הספרדית (RAE). אלו שעוד אינם מוכרים כחברים מכותבים של האקדמיה המלכותית הספרדית יצורפו כחברים מכותבים לאקדמיה המלכותית הספרדית, בהתאם לתקנונו של מוסד זה.

- (ד) חברים מכותבים הם אזרחי ישראל בעלי עניין ופעילות בתחום הלאדינו, והם נבחרים בידי החברים-המלאים. הם רשאים להיות נוכחים בדיוני המליאה כמשקיפים בלבד.
- (ה) חברי הכבוד הם חברים מכותבים של האקדמיה המלכותית הספרדית מחוץ לגבולות ישראל ומומחי לאדינו מחוץ לגבולות ישראל שנבחרו בידי החברים המלאים.
21. (א) חבר האקדמיה נדרש להשתתף בישיבות המליאה ובפעילות האקדמיה כפי שיוטל עליו ובתיאום עימו.
- דרישות אלו אינן מוטלות על חברים מכותבים ועל חברי כבוד.
- (ב) חבר-מכותב של האקדמיה אינו משתתף בישיבות מליאה שעניינן בחירות לאקדמיה, ביטול חברותו של חבר ושינויים בתקנון.
- (ג) חבר-מלא שנעדר שנתיים מיישובות מליאת האקדמיה ומישיבות ועדות שהוא חבר בהן בלא סיבה מספקת תראה האקדמיה את מקומו כמקום שהתפנה ותוכל למנות אחר במקומו.
- (ד) חבר-מכותב שנעדר שנתיים מיישובות מליאת האקדמיה ומישיבות ועדות שהוא חבר בהן בלא סיבה מספקת חברותו פוקעת ביום שנמסרת על כך הודעה במליאה.
- (ה) בטלה חברותו באקדמיה של חבר-מלא שחברותו מתוקף היותו חבר מכותב באקדמיה המלכותית הספרדית, תבחר האקדמיה בחבר חדש, והודעה על כך תימסר לאקדמיה המלכותית הספרדית.
22. חברי האקדמיה מקבלים את תוצאות דיוניהן של הוועדות (לדוגמה: בתחום הדקדוק, אוצר המילים והמינוח) לשם חוות דעה קודם הבאתן למליאה.
23. חברי כבוד מחוץ לארץ השוהים בארץ מוזמנים לישיבות המליאה, אבל אינם משתתפים בישיבות בחירות, בשינוי תקנון ובהחלטות על תקציב האקדמיה.

ה. דרכי הבחירות וההצבעה

24. הדיון בישיבות שעניינן בחירות של חברים חדשים או של ממלאי תפקידים הוא דיון סגור ומשתתפים בו חברים-מלאים בלבד; על מהלך הישיבה לא יפורסם דבר אלא במי החליטה המליאה לבחור.

25. בחירת הנשיא והמזכיר המדעי

- (א) 1. הנשיא והמזכיר המדעי נבחרים במליאת האקדמיה מקרב חברי האקדמיה המלאים. הנשיא יהיה בדרגת פרופסור מן המניין והמזכיר המדעי בדרגת מרצה בכיר לפחות.
2. המזכיר המדעי מסיים את כהונתו כשנבחר נשיא חדש.
- (ב) הבחירות הן חשאיות, וההצבעה נעשית בפתקים.
- (ג) חברי המנהלה מגישים למליאה הצעה למועמד לנשיא; הנשיא הנבחר מגיש למליאה הצעה למועמד למזכיר המדעי.
- (ד) מועמד לנשיא ומועמד למזכיר המדעי שזכו ברוב של משתתפי הישיבה – נבחרו.
- (ה) לא זכה המועמד ברוב הדרוש – ממשיך הנשיא היוצא או המזכיר המדעי היוצא למלא את התפקיד עד לישיבה שבה ייבחר הנשיא.

26. בחירת חברי המנהלה

- (א) חמשת חברי המנהלה נבחרים במליאה אחת לארבע שנים.
- (ב) הנשיא מציע למליאה רשימת מועמדים לחברי המנהלה מקרב חברי האקדמיה המלאים; כמו כן כל חמישה חברי אקדמיה מלאים יכולים להציע מועמדים משלהם.
- (ג) חבר מנהלה שסיים שתי תקופות כהונה רצופות לא ייבחר לתקופת כהונה שלישית ברציפות.
- (ד) הבחירות הן חשאיות, וההצבעה נעשית בפתקים.
- (ה) חברי המנהלה נבחרים ברוב של משתתפי הישיבה.
- (ו) אם היו יותר משישה מועמדים לחברות במנהלה, ייבחרו החמישה שקיבלו את מספר הקולות הרב ביותר.

27. בחירת חברים לאקדמיה

- (א) כל החברים המכותבים של האקדמיה המלכותית הספרדית (RAE) אזרחי ישראל וחמישה מחברי המנהלה של הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו הם חברים-מלאים. חברים נוספים ייבחרו בהליך המפורט כאן:
- (ב) בישיבה קודמת לישיבת הבחירות הנשיא מודיע למליאה על מינוי ועדה לבירור סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה. בוועדה שלושה חברים מקרב החברים-המלאים.

- ג) הוועדה מקבלת הצעות למועמדים. כל הצעה טעונה חתימתם של שלושה חברים מלאים וכוללת קורות חיים של המועמד, ציון הישגיו ונימוקים לבחירתו. חברי הוועדה יקבלו את ההצעות למועמדים ואת המסמכים הנזכרים עשרה ימים לפני התכנסות הוועדה.
- ד) שבוע ימים לפני ישיבת הבחירות חברי האקדמיה המלאים מקבלים את שמות המועמדים לבחירה לאחר שהתחייבו להקפיד על סודיות.
- ה) בישיבת הבחירות הוועדה מביאה את מסקנותיה לפני המליאה.
- ו) הבחירות הן חשאיות, וההצבעה נעשית בפתקים.
- ז) לבחירת חבר חדש דרוש רוב של שני שלישים מן החברים המשתתפים בישיבה. אם בהצבעה הראשונה קיבל מועמד רוב קולות אך לא רוב של שני שלישים, מצביעים עליו שוב באותה הישיבה. אם גם בהצבעה השנייה לא קיבל המועמד רוב של שני שלישים אין מצביעים בשלישית.
- ח) אם זכה ברוב הדרוש מספר מועמדים גדול ממספר המקומות הפנויים על פי החוק, ייבחרו אלה שזכו במספר הקולות הגדול יותר בסדר יורד. אם זכו כמה מועמדים במספר שווה של קולות, מכריעים ביניהם בהצבעה.
- ט) נשיא האקדמיה מודיע למועמד שנבחר על בחירתו. המועמד יהיה לחבר האקדמיה לאחר שיודיע בכתב על הסכמתו להיות חבר באקדמיה ולמלא את הנדרש ממנו.
- י) כל האמור לעיל מכוון גם לבחירת חברים-מכותבים וחברי כבוד.

1. הוועדות

28. האקדמיה מקיימת ועדות קבע וכן ועדות למשימות מוגדרות לשם מילוי מטרות האקדמיה שפורטו בסעיף א, כמפורט להלן.
- א) **ועדות קבע.** ועדות הקבע המוצעות הן: ועדת הדקדוק; ועדת אוצר המילים; ועדת פרסומים
 - ב) **ועדות למשימות מוגדרות.** והוועדות האלה מתמנות עד לסיום משימתן. המזכיר המדעי מופקד על ריכוז עבודתן.
 - ג) **ועדת הביקורת** (רא' סעיף י).

2. עובדים בשכר

29. האקדמיה תעסיק כשיתאפשר הדבר עובדים בשכר להגשמת מטרותיה כמפורט לעיל (ראה סעיף 4). העובדים בשכר אינם חברי האקדמיה.

3. פרסומי האקדמיה

30. האקדמיה מוציאה כתבים הן לבדה הן בשותפות עם מוסדות אחרים (ראה סעיף 2א).

4. הכנת התקציב

31. התקציב של האקדמיה יהיה מן המקורות האלה: הקצאה ייעודית מתוך תקציב הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו; הקצאה ייעודית מטעם משרד התרבות שתוזרם לערוצי החשבון של הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו ומשם תוקצה אך ורק לפעילות האקדמיה ללאדינו; תרומות ייעודיות.
32. המזכיר המדעי בהתייעצות עם רואה חשבון של הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו מכין בכל שנה עד סוף חודש נובמבר או בכפוף לאישור תקציב המדינה בכנסת את הצעת התקציב לשנת הכספים הסמוכה ומגיש אותה למנהלה.
33. המנהלה דנה בהצעת התקציב ומאשרת אותו, ומביאה אותה לפני המליאה לא יאוחר מן המועד שהחוק קובע ובכפוף לאישור תקציב המדינה בכנסת.
34. המליאה רשאית לקבל את ההצעה כמות שהיא, לתקן אותה או לדחותה. דחתה המליאה את ההצעה, קורא הנשיא בתוך שבועיים לישיבת מליאה נוספת לדון בהצעת תקציב חדשה.
35. ביצוע התקציב מסור בידי הנשיא, המזכיר המדעי והמנהלה.
36. חתימתם של שניים מתוך המנויים בסעיף 35 מחייבת את האקדמיה בכל עסקאותיה.

5. ועדת ביקורת

37. **הרכב ועדת הביקורת:** ועדת הביקורת מונה שלושה חברים. לפחות שניים מחבריה הם מקרב חברי האקדמיה המלאים שאינם חברי המנהלה. אחד החברים יהיה המבקר הרשמי של הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו.
38. **בחירת חברי הוועדה והיושב בראשה:** ועדת הביקורת והיושב ראש נבחרים במליאת האקדמיה. יושב ראש ועדת הביקורת יהיה מקרב חברי האקדמיה המלאים.
39. **תקופת הכהונה:** ועדת הביקורת נבחרת לתקופה של ארבע שנים. חברי ועדת ביקורת יכולים להיבחר ליותר מתקופת כהונה אחת. ועדת הביקורת מתכנסת לפי הזמנת יושב ראש הוועדה פעמיים בשנה לפחות.

סוף